

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/18239

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- **16**
Konu : 7/18239 Esas Numaralı Soru Önergesi

03/03/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE

İlgi : 15/02/2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-29070 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Aydın Milletvekili Sayın Mehmet Fatih ATAY'ın, ambalaj atıklarının bertarafına ilişkin, 7/18239 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veyisel EROĞLU
Bakan

EK:

Cevabi yazı (5 sayfa)

DAĞITIM

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:

Başbakanlık

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET FATİH ATAY'IN
7/18239 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Ambalaj Atığı Yönetmeliği çerçevesinde, ambalaj atıklarını toplama, taşıma ve ayrıştırma işini ihaleye çıkmadan, Bakanlığınızdan lisanslı firmalarla sözleşme imzalamak suretiyle yaptıran Belediyeler mevcut mudur? Varsa hangileridir?*

CEVAP 1. 24.06.2007 tarihli ve 26562 sayılı Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği belediye, lisanslı işletme, yetkilendirilmiş kuruluş, sanayici ve satış noktaları (büyük alışveriş merkezleri, süper/hiper marketler vb.) olmak üzere birçok paydaşı bir araya getirmiş ve her bir paydaşa da farklı sorumluluklar vermiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin 1. Fıkrasının (g) bendinde “ Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.” belediyelerin hak ve imtiyazları olarak yer almaktadır.

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin “Belediyelerce alınacak tedbirler” başlıklı 8 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (a) bendinde belediyelerin, ambalaj atıklarını kaynağında ayrı toplamaları veya toplattırmaları hükme bağlanmıştır. Yine aynı Yönetmeliğin “Ambalaj atıklarının ayrı toplanma zorunluluğu” başlıklı 27 nci maddesinin 1 inci fıkrasında, hem Büyükşehir Belediyesi Kanununa hem de Belediye Kanununa atıfta bulunulmuş ve ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından belediyelerin sorumlu oldukları hükme bağlanmıştır.

Yönetmeliğin 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (h) bendinde ise ambalaj atıklarının çevre lisanslı işletmelere verilmesinin esas olduğunu ve ambalaj atıklarının bunların dışındaki işletmeler tarafından toplanmasının yasaklandığını görmekteyiz.

Yönetmeliğinin “Çevre Lisansı Alınması” başlıklı 32 nci maddesinin 1 inci fıkrasında ise, “Ambalaj atıklarının toplanması ayrılması ve geri dönüştürülmesi amacıyla faaliyet göstermek isteyen gerçek ve tüzel kişiler, tesisleri için çevre lisansı almak zorundadırlar. Çevre lisansı alınması işlemlerinde Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Kanun ve Yönetmeliklerin yukarıda yer alan ilgili maddelerine bakıldığında ambalaj atıklarının ayrı toplanmasından belediyelerin sorumlu olduğu, bu yönde faaliyet göstermek amacıyla kurulacak tesislerin de çevre lisanslı olması gerektiği açıkça anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Çevre Kanunu ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine göre ambalaj atıklarının toplanması, taşınması, geri dönüşümü ve geri kazanımına dair yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve bunlara yönelik harcamaların karşılanmasından piyasaya sürenler sorumlu tutulmaktadır. Piyasaya süren işletmeler bu noktada atığın geri kazanımından sorumlu taraf olarak belediyelerin ve lisanslı işletmelerin yürüttüğü ayrı toplama çalışmalarında oluşan eksi maliyetleri karşılamak zorundadırlar.

Belediye her ne kadar Belediye Kanunu ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde ambalaj atıklarının toplanmasından sorumlu tutulmuş olsalar bile hem ambalaj atıkları yönetim planı kapsamında yürütülen kaynakta ayrı toplama çalışmaları için bütçelerinden ayrı bir ödenek bulunmadığından hem de bu konuda yürütülen çalışmaların maliyetlerinin piyasaya süren işletmeler tarafından karşılanması gerektiğinden 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre bu iş için bedel ödemeleri veya 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre bu işlerden gelir elde etmeleri mümkün değildir.

Ambalaj Atıkları Yönetim Planları onaylanan yaklaşık 260 Belediye Yönetmelikte tanımlanan sistem doğrultusunda; il/ilçelerinde oluşan ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması konusunda, lisanslı toplama ayırma tesisleri ve piyasaya süren işletmeler/yetkilendirilmiş kuruluşlar ile sözleşmeler yapmakta ve bu sözleşmeler doğrultusunda da yönetim planlarını hazırlamaktadırlar. Sözleşme imzalanacak lisanslı tesise ise genellikle belediye meclis kararı ile karar verilmektedir.

Dolayısı ile Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde belediyelerin, ambalaj atıklarını toplama, taşıma ve ayrıştırma işini Bakanlığımızdan lisans almış işletmelere ihale yolu ile vermesine yönelik bir zorunluluk bulunmamaktadır

SORU 2. *Bakanlığınızdan lisanslı bir firmayla sözleşme imzalayarak, ihale yaparak ayrıştırma tesisini bu firmaya kiraya veren Belediye var mıdır? Varsa hangileridir?*

CEVAP 2. Ambalaj Atıkları Yönetim Planları onaylanan yaklaşık 260 Belediyenin büyük çoğunluğu ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması çalışmalarını Bakanlığımızdan çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almış olan tesisler ile gerçekleştirmektedir. Bunun yanı sıra bazı belediyelerimiz ambalaj atıkları ayırma tesislerini kurmuş ve bu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almış ve tesisin işletmesini özel sektöre vermiştir. Yönetmeliğe göre çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi kurum/kuruluşlara değil tesislere verilmektedir.

Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasını il ve ilçe belediyeleri kendileri yapabildiği gibi hizmet alımı yoluna gidilerek de yürütülebilmektedir. Yönetmeliğe göre, ambalaj atıklarının lisanslı işletmeler dışındaki kişiler tarafından toplanması, taşınması, geri kazanılması da yasaklanmıştır. Bu nedenle belediyelerin ambalaj atıklarını kendileri kaynağında ayrı toplaması durumunda ambalaj atıklarının toplanması ve ayrılması için bir tesis kurmalı ve bu tesis için İl Çevre ve Orman Müdürlüğünden lisans almaları gerekmektedir.

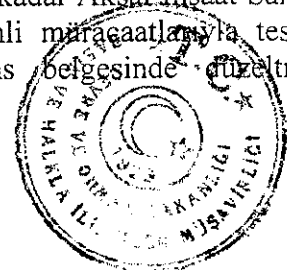
Hizmet alımı yolunu tercih edecek belediyeler ise, geçici çalışma izni/lisansı almış işletmelerle irtibata geçerek sözleşme imzalamalı, ayrı toplama çalışmalarını bu işletmelerle birlikte yürütmelidir. Lisanslı işletme ile yapılacak sözleşmenin süresi en az 3 yıl olmalı ve sözleşmenin örneği plana ilave edilmelidir.

Ambalaj atıkları toplama ayırma tesisini kendileri kurmuş olan belediyelerimiz de tesislerine Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre çevre lisans/geçici faaliyet belgesi almakta ancak işletmesini özel sektöre yine yapmış oldukları sözleşmeler ile devredebilmektedirler.

Bu noktada tesislerini hiçbir bedel almadan veya bedel ödmeden devreden belediyelerimiz olduğu gibi, tesislerinin işletilmesini kiralama yoluyla devreden belediyelerimiz de mevcuttur.

Ambalaj atıkları yönetim planları onaylanan ve toplama ayırma tesisleri kendilerine ait olan belediyelerimiz ve işletmecilerinin isimleri aşağıda verilmektedir.

- GATAB - Güney Antalya Turizmi Geliştirme Ve Altyapı İşletme Birliği (Kemer İlçe Belediyesi Ve Gönyük Belde Belediyesi, Tekirova Belde Belediyesi, Çamyuma Belde Belediyesi)
- MATAB -Manavgat Çevre Koruma Turizm Altyapı Tesisleri Yapma Ve İşletme Birliği (Manavgat İlçesi Belediyesi, Gündoğdu, Kızılot, Taşağıl, Ilıca, Çolaklı, Sarılar, Evrenseki Belde Belediyeleri ile Side Belde Belediyeleri)
- (Birliğe ait olan tesisin işletilmesi 15.01.2011 tarihine kadar Aksal İnşaat San. Ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılmaktaydı. 27.01.2011 tarihli müracaatlarıyla tesisi kendi imkanları ile işletmek istediklerini belirtip lisans belgesinde düzeltme talep etmişlerdir.)

- ÇAKAB (Çanakkale Katı Atık Yönetim Birliği)-(Çanakkale Belediyesi, Kepez Belediyesi, Lapseki Belediyesi, İntepe Belediyesi, Umurbey Belediyesi, Kumkale Belediyesi, Çardak Belediyesi)
- (Atkasan Atık Değerlendirme San. Ve Tic. A.Ş.)
- Birliğe üye belediyeler meclis kararıyla ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması konusunda Çakab'a yetki devri yapmışlardır.
- İstanbul Kadıköy Belediyesi
- (Altaş Yapı San.Ve Temizlik Hizmetleri Tic.Ltd.Şti.)
- Kayseri- Melikgazi Belediyesi
- (Arça Temizlik San. Tic. Ltd. Şti.)
- (Tesisin çalışması ile ilgili her türlü gider, bakım ve onarım firmaya aittir.)
- Aydın Merkez Belediyesi
- (Atık Çevre Teknolojileri İnş. San. Tic. A.Ş.)
- (Düzenli depolama sahasının işletilmesi ihalesi kapsamında ambalaj atıkları ayırma tesisinin de işletilmesini ihale yoluyla şirkete vermiş. Ambalaj atıkları için ilave ücret ödememekte.)
- Didim Belediyesi
- (Ay-Çev Geri Dönüştürülebilir Atık Maddeler Ltd. Şti.)

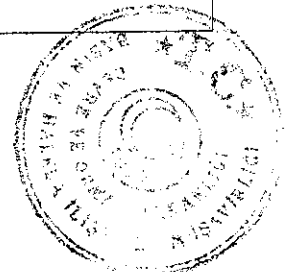
SORU 3. Kaynakta ambalaj atıklarını toplama işi ile ayrıştırma işini ayrı ayrı ihale etmiş ya da sözleşmeyle vermiş Belediye var mıdır? Varsa hangileridir?

CEVAP 3. Ambalaj atıklarının kontrolü yönetmeliğine göre ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasına ve ayrılmasına yönelik çalışmalar birlikte yürütülmektedir. Yönetmeliğe göre, ambalaj atıklarının lisanslı işletmeler dışındaki kişiler tarafından toplanması, taşınması, ayrılması, geri kazanılması da yasaklanmıştır. Verilmekte olan çevre lisansları da toplama işi için ayrı ayırma işi için ayrı olmayıp bir bütün olarak "toplama ayırma tesisi lisansı" olduğu için belediyelerimizin toplama işini ayrı bir firmaya ayırma işini de bir başka firmaya yaptırmaları mümkün değildir.

SORU 4. Ambalaj atıklarını tümüyle kaynağında toplayan Belediyeler var mıdır? Varsa hangileridir?

CEVAP 4. Ambalaj atıkları yönetim planı formatında; Belediyelerimizin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması konusunda yapacağı çalışmaları aşamalandırması öngörülmektedir. Aşamalar belediyenin toplam nüfusu dikkate alınarak aşağıda verilen tabloya göre oluşturulmakta ve her bir aşamanın en fazla 6 aylık dönemi kapsamı istenmektedir.

Nüfus	Aşama sayısı
Nüfus ≤ 25.000	1 aşama
Nüfus ≤ 50.000	En fazla 2 aşama
Nüfus ≤ 100.000	En fazla 3 aşama
Nüfus ≤ 200.000	En fazla 4 aşama
Nüfus ≤ 300.000	En fazla 5 aşama
Nüfus ≥ 300.001	En fazla 6 aşama

Ambalaj atıkları yönetim planı onaylanan belediyelerimizin listesine <http://www.atikyonetimi.cevreorman.gov.tr/ambalaj/ambalajatiklariyonetimplan.htm> internet adresinden ulaşılabilmektedir.

SORU 5. *Kendi lisansıyla katı atık bertaraf etme, ayrıştırma tesisini kendi işleten Belediye var mıdır?*

CEVAP 5. Ambalaj atıkları yönetim planları onaylanan ve toplama ayırma tesisleri kendilerine ait olan belediyelerimiz arasında toplama ayırma faaliyetlerini kendi imkanları ile yapan belediyelerimizin isimleri aşağıda yer almaktadır.

- GATAB - Güney Antalya Turizmi Geliştirme Ve Altyapı İşletme Birliği (Kemer İlçe Belediyesi Ve Gönyük Belde Belediyesi, Tekirova Belde Belediyesi, Çamyuma Belde Belediyesi)
- MATAB -Manavgat Çevre Koruma Turizm Altyapı Tesisleri Yapma Ve İşletme Birliği (Manavgat İlçesi Belediyesi, Gündoğdu, Kızılot, Taşağıl, Ilıca, Çolaklı, Sarılar, Evrenseki Belde Belediyeleri ile Side Belde Belediyeleri)
- (Birliğe ait olan tesisin işletilmesi 15.01.2011 tarihine kadar Aksal İnşaat San. Ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılmaktaydı. 27.01.2011 tarihli müracaatlarıyla tesisi kendi imkanları ile işletmek istediklerini belirtip lisans belgesinde düzeltme talep etmişlerdir.)

SORU 6. *Katı atık bertaraf etme, ayrıştırma tesislerinde firmalar ya da Belediye tarafından çalıştırılması zorunlu personel hangileridir?*

CEVAP 6. 26.3.2010 tarihli ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin “İşletme Koşulları” başlıklı 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendinde “Düzenli depolama tesisinin işletilmesinde çalışacak teknisyen, tekniker ya da mühendis olan saha görevlileri, Bakanlıkça verilecek saha yönetim ve işletme sertifikasına sahip olmak zorundadır. Düzenli depolama tesisi işletmecilerinin ve personelinin periyodik olarak meslek içi eğitimi işletmeci tarafından sağlanır.” hükmü yer almaktadır. 24.06.2007 tarihli ve 26562 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin “Toplama ayırma tesislerinin sağlaması gereken kriterler” başlıklı 33 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (ç) bendinde “Tesiste çevre sorumlusu olarak en az bir çevre mühendisi çalıştırılır ancak, aynı ilde tek tüzel kişiliği olan birden fazla tesis için bir çevre mühendisinin çalıştırılması yeterlidir. (Değişik ibare: R.G-30/3/2010-27537)(1) Çevre lisansı alınması durumunda, çevre sorumlusunun tesiste çalıştığını gösteren belgelerin dört aylık dönemler halinde Bakanlığa gönderilmesi gerekir.” hükmü yer almaktadır.

SORU 7. *Mevzuatta bu tesislerde çalıştırılacak/ çalışan personelin hepatit B olup olmadıklarının araştırılması veya bu yönde rapor istenmesi mecburiyeti getirilmiş midir?*

CEVAP 7. Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik ile Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde bu tesislerde çalıştırılacak personellerin hepatit B olup olmadıklarının araştırılmasına yönelik bir zorunluluk bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra 27.11.2010 tarihli ve 27768 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında işveren, yükümlülükleri kapsamında çalışanların sağlık hizmetleri karşılanmak zorundadır.

SORU 8. *Bugüne kadar ÇEVKO’ya açılan bir inceleme, soruşturma ve uygulanan bir yaptırım var mıdır? Varsa nedeni nedir?*

CEVAP 8. Ambalaj Atıkları Kontrolü Yönetmeliği gereğince piyasaya sürenler tarafından yerine getirilmesi gereken belgelendirme yükümlülüklerinin usulsüz yapıldığına ilişkin Bakanlığımıza gönderilen şikayet dilekçeleri üzerine, konunun incelenmesi için ilgili dilekçeler Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığına iletilmiştir. Teftiş Kurulu Başkanlığınca

Yapılan inceleme neticesinde hazırlanan rapora istinaden gerekli incelemeler yapılmaktadır. Bu noktada sadece ÇEVKO-Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı İktisadi İşletmesine yönelik bir inceleme, soruşturma ve uygulanan bir yaptırım bulunmamakta olup; Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereğince Yetkilendirilmiş Kuruluş ÇEVKO Vakfı İktisadi İşletmesinin 2009 yılı ambalaj atıkları belgelendirme dosyaları Bakanlığımızca yerinde incelenmiştir.

SORU 9. *Aydın İlinde günlük kaç ton atığı oluşmaktadır? Ne kadarı ayrıştırılmaktadır?*

CEVAP 9. Aydın Belediyesince hazırlanan Aydın İli Ambalaj Atıkları Yönetim Planı 16.9.2008 tarihinde Bakanlığımıza sunulmuş ve söz konusu plan Bakanlığımızca 14.10.2008 tarihinde onaylanmıştır. Planda yer alan atık kompozisyonuna ilişkin verilere göre Aydın ilinin tamamında oluşacak ambalaj atığı miktarı 9600 kg/gün olarak belirlenmiş, 1.aşamada oluşacak ambalaj atığı miktarı ise 5230 kg/gün olarak verilmiştir. Bunun yanı sıra oluşan ambalaj atıklarının da %50 verimlilikle toplanabileceği öngörülmüş, 2010 yılında toplanan ambalaj atığı miktarı 447.180 kg/yıl'dır.

